

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili
Erzurum Milletvekili

UNESCO tarafından yapılan araştırmalara göre; Türkiye'de nüfusun yüzde 14 'ünün engelli olduğu ifade edilmektedir. Bu kadar büyük bir orana sahip olan engellilerin eğitim ve istihdam başta olmak üzere sosyal, kültürel, ekonomik hayata katılımları sağlanabilmiş değildir. Buna bir de yasal mevzuattaki sıkıntılar ile toplumsal hayata katılımlarını asgari düzeyde dahi sağlamaktan uzak yaşam koşulları da eklenince engelli yurttaşların maruz kaldıkları ayrımcılık kat be kat artmaktadır.

Engelli yurttaşlar kendi ihtiyaçlarını gideremedikleri gibi buna katkı sağlayıcı düzenlemelerden de yoksundurlar. En başta ulaşım olmak üzere binaların ve yolların mimari yapısı, kamusal alanların düzenlenme biçimi, çevre koşulları, sağlık, istihdam, eğitim gibi nedenlerle engellilerin fark edilme sürecinde olması gereken noktadan oldukça uzak konumda bulunduğu önemli bir ülke gerçeğidir. Öngöründen uzak bu yaklaşımlar engelli bireyleri toplumdan soyutlamaktadır. Tüm bu dezavantajlı halin yanı sıra engelli bireyler bir de engellilik durumlarını ispata zorlanmaktadır. Türkiye'de bir kişinin engelli olduğunu belgelendirmesi zaruri kılınmış; engellilerin devlet imkânından yararlanması için sağlık kurumlarından %25 engelli olduğunun belgelenmesi şartı getirilmiştir. Oysa *bu hal İLO Sözleşmesine aykırıdır.*

Öte yandan bilgi eksikliği, sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliği, ekonomik yük, tıbbi yetersizlikler vb. nedenle engelliler; yeterli, zamanında ve sürekli sağlık hizmeti alamamaktadır. Engellilerin yaklaşık %47'si engellinden dolayı herhangi bir şekilde tedavi edilememekte ve engelliliklerinden dolayı kullandıkları cihaz masrafları SGK tarafından sadece belli bir süreliğine karşılanmaktadır. Hayatı boyunca bu cihazlara bağımlı olan engellilerin bozulan cihazların tamir masraflarının ise kendilerince karşılanması koşulu getirilmiştir. Engelliler için gerekli cihazların temin ve masraflarından kaynaklı sorunlar ile rehabilitasyon ihtiyaçlarının karşılanmaması engelli bireylerin toplumla temasının önünde engellerden başlıcalarıdır. Bilindiği

üzere rehabilitasyon, yitirilen bir yeteneğin yeniden kazanımı değil, başka bir yeteneğin ikame edilmesidir. Bu anlamda rehabilitasyon engelli yurttaşların hem toplumsal bağlarının devamında hem de istihdam alanında önemli bir yer işgal etmektedir. Ancak ne yazık ki bu husus atlanmakta ve önem atfedilmemektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Sağlık Bakanlığı verilerine göre Türkiye’de engelli sayısı nedir? Tedavi olanaklarından yoksun engelli sayısı nedir?
- 2- Engellilik oranına göre engellilerimizin dağılımı nasıldır? Bu dağılımın illere göre oranı nedir?
- 3- Türkiye’de engelli kadın oranı nedir? Özellikle engelli kadınların sağlık hizmetine erişimde yaşadıkları sorunların aşılması adına bir çalışmanız var mıdır?
- 4- Engel oranı hayatını tek başına idame ettirmeye müsaade etmeyen bireylerin bakım yükünü kadına yükleyen anlayıştan uzaklaşarak ve sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak bu bireylere yardımcı ücreti ödenmesi mümkün değil midir?
- 5- Engelli Sağlık Kurulu Raporlarında belirtilen engellilik oranlarının, farklı bir skala ile değerlendirildiği, değerlendirmenin hastanelere göre farklılık teşkil ettiği ve hak kayıplarına neden olduğundan haberdar mısınız? Oluşan bu farklılığın gerekçesi nedir ve hak kayıplarını önlemek adına nasıl bir çalışma yürütülecektir?
- 6- Engelinde hiçbir değişiklik olmamasına rağmen son dönemde raporlarındaki engel oranı değişen kişiler var mıdır? Varsa, bu durumun sebebi nedir?
- 7- “SÜREKLİ” ibaresi ile verilen raporların kurumsal taleplerle güncellenmek istenmesi sebebiyle yaşanan hak kayıplarının önlenmesi adına Bakanlığınız nezdinde başlatılan bir çalışma mevcut mudur?
- 8- Engellilerin sağlık sorunları ne şekilde giderilmektedir? Kamuoyuna yansıyan rakamlara göre yurttaşların %47’sinin engellilik halinden ötürü tedavi edilmediği dile getirilmekte olup bu veriler doğru mudur? Şayet doğru ise engelli yurttaşların tedavisi neden gerçekleşmemektedir?
- 9- Engelli yurttaşların engelliliklerinden ötürü kullandıkları cihazların masrafları neden karşılanmamaktadır? Engelli olduklarından ötürü ekonomik gelir ve sosyal güvenceden de yoksun olan yurttaşlar için yaşamsal olan bu sorunun çözümü için ne yapacaksınız?
- 10- Türkiye’ye uluslararası kuruluşlardan gelen yardım fonları ne kadardır? Bu fonlar kapsamında verilen tutarın ne kadarı nerelere harcanmıştır?
- 11- Yürüyemeyecek durumda olup hastaneye dahi gidemeyen yurttaşların tedavisi ne şekilde gerçekleştirilmektedir? Evde bakım yahut sağlık personellerinden yardım alma şeklinde bir çalışma yapılacak mıdır?
- 12- Engelli yurttaşların toplumsal bağlarının kopmaması adına rehabilitasyon çalışmaları yapılması gündeminizde midir? Engelli yurttaşların sosyal yaşama adapte olmalarına yönelik ne tür önlemler almaktasınız?
- 13- Engelli yurttaşların tedavilerinin eksiksiz bir biçimde yürütülmesi adına hangi önlemleri alacaksınız?